

Terapie třesu

prof. MUDr. Evžen Růžička, DrSc.

Neurologická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

Třes je nejčastější forma poruchy pohybu a jeho přesná syndromologická klasifikace je klíčem k účinné terapii. Tento přehled shrnuje současné možnosti léčby hlavních klinických jednotek třesu, zejména esenciálního třesu, třesu u Parkinsonovy nemoci, dystonického a funkčního třesu a dalších méně častých příčin včetně Wilsonovy nemoci a roztroušené sklerózy. Zvláštní pozornost je věnována symptomatické farmakoterapii, jejímiž hlavními pilíři u esenciálního třesu zůstávají propranolol a primidon, včetně jejich dávkování, účinnosti a rizik. Popsány jsou i alternativní farmakologické možnosti, neurochirurgické přístupy včetně hluboké mozkové stimulace a novějších lezionálních metod, a nefarmakologické strategie u funkčního třesu. Článek rovněž upozorňuje na úskalí diagnostiky smíšených forem třesu a zdůrazňuje potřebu individualizovaného přístupu k pacientovi.

Klíčová slova: třes, esenciální tremor, Parkinsonova nemoc, dystonický třes, hluboká mozková stimulace, farmakoterapie třesu.

Therapy of tremor

Tremor is the most common type of movement disorder, and its precise syndromological classification is essential for effective therapy. This review summarizes current treatment options for the major clinical tremor syndromes, particularly essential tremor, Parkinsonian tremor, dystonic tremor, and functional tremor, as well as less frequent causes including Wilson's disease and multiple sclerosis. Special attention is given to symptomatic pharmacotherapy, with propranolol and primidone remaining the mainstays of treatment for essential tremor, including considerations of dosage, efficacy, and potential risks. The article also discusses alternative pharmacological options, neurosurgical approaches including deep brain stimulation and newer lesion-based techniques, and non-pharmacological strategies in functional tremor. Diagnostic challenges in mixed tremor syndromes are addressed, and the importance of an individualized treatment approach is emphasized.

Key words: tremor, essential tremor, Parkinson's disease, dystonic tremor, deep brain stimulation, tremor pharmacotherapy.

Úvod

Třes (tremor) je nejčastější abnormální pohyb. Definuje se jako mimovolní oscilační rytmický pohyb části těla (Bhatia et al., 2018). Může výrazně negativně ovlivnit každodenní činnosti a kvalitu života. Odlišení třesu od jiných abnormálních pohybů a rozeznání základních syndromů třesu jsou nutnými předpoklady jeho správné léčby.

Účinky léčby vycházejí z patofyziologických mechanismů třesu. Pravidelný oscilační

pohyb třesu je působený střídavými stahy dvou svalových skupin (agonistů a antagonistů) působících na daný tělesný segment v opačných směrech. Podkladem svalových stahů jsou rytmické podněty tvořící se v oscilačních okruzích nervového systému, zejména ve zpětnovazebních spojkách mezi jádrem dolní olivy a hlubokými jádry mozečku (Madelein van der Stouwe et al., 2020). Důležitou roli v kontrole funkce nervových buněk podílejí se na činnosti oscilačních okruhů hraje

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2025;26(4):324-330

<https://doi.org/10.36290/neu.2025.057>

Článek přijat redakcí: 3. 5. 2025

Článek přijat k publikaci: 15. 7. 2025

prof. MUDr. Evžen Růžička, DrSc.

eruzi@lf1.cuni.cz